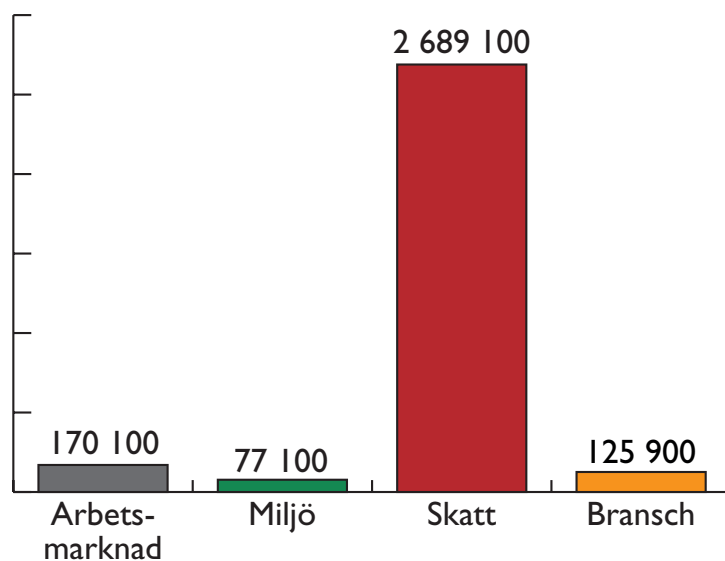

Företagens totala regelkostnader

Delrapport 5: Anna Norbergs Buss har regelkostnader på 3,1 miljoner kr per år

Innehållsförteckning

Inledning och bakgrund	3
Undersökningens genomförande och omfattning	4
Definitioner	5
Vilken lagstiftning ingår?	5
Anna Norbergs Buss, ett företagsexempel	6
Anna Norbergs Buss regelkostnader	7
Några övergripande observationer	8
Tre frågor och tre svar om regelkostnaderna	8
Anna Norbergs Buss och myndigheter	9
Bättre företagsregler och tillväxt	10
Fyra förslag för bättre företagsregler	11
Medverkande i undersökningen	12
Näringslivets Regelnämnd	12

Inledning och bakgrund

Lagar och regler behövs i ett fungerande rättsamhälle. De behövs exempelvis för att skydda människors livs och hälsa, skydda djur och natur, skydda privat egendom och för att finansiera allmänna nyttigheter. Företagen i Sverige måste till följd av ett omfattande regelverk ha kunskap om och efterleva en mängd olika regler. I Sverige ska företagen år 2006 följa de flesta av de 1 270 lagar¹, 2 300 förordningar och 8 100 föreskrifter och allmänna råd som finns. Företagsreglerna har uppskattats till att omfatta inte mindre än ca 20 000 sidor². Därtill ska svenska företag fylla i 94 miljoner blanketter årligen som myndigheterna begär in. NNRs Regelindikator³ för 2006 visar också att de nya regelförslagen som antagits det senaste året i vartannat fall innebär ökade bördor för företagen. Endast vart femte förslag innebär minskade bördor för företagen.

Kraven på företagen, som fastställs i många olika regelverk, medför kostnader för företagen. I likhet med alla former av kostnader påverkar de såväl företagets konkurrenskraft som lönsamhet och därmed även antalet arbetstillfällen. Regler som är dåligt anpassade till företagets förutsättningar medför omotiverade kostnader för företagen.

NNR konstaterar att frågan om regler och regelförenkling fått ett allt större intresse bland politiker i EU och Sverige. Framförallt har diskussionen under senare år handlat mycket om företagets administrativa börda och de kostnader företagen har för att sammanställa, upprätta och lämna information till staten. Regelverken ställer dock ett antal andra krav, som till exempel innebär att företagen även måste betala en mängd olika skatter och avgifter samt genomföra investeringar i anläggningar och produkter. Det finns med andra ord flera dimensioner som är relevanta att belysa och diskutera när det gäller utformningen av regler och näringslivsklimatet i Sverige. I dagens globaliserade värld är trots allt även regelverken konkurrensutsatta och det gäller att utforma reglerna på ett optimalt sätt med hänsyn till målet för regleringen och samtidigt minimera kostnaderna för företagen.

NNR har inte funnit någon studie, i Sverige eller utomlands, som redovisar företagets totala kostnader för att följa samtliga krav i de relevanta regelverken. Mot denna bakgrund finner NNR det intressant att kartlägga och försöka kvantifiera olika företags totala regelkostnader för att få en uppfattning om regelkostnadernas storlek och vilken typ av kostnader som dominerar.

I denna rapport redovisas en undersökning som NNR genomfört under våren och sommaren 2006 med hjälp av konsultföretaget Arkitraven gällande Anna Norbergs Buss. Syftet är att kartlägga och kvantifiera företagets totala regelkostnader till följd av kraven i lagar och andra relevanta författningar. Rapporten behandlar Anna Norbergs Buss och deras verksamhet, men liknande rapporter har presenterats och kommer att presenteras för övriga sex företag som medverkat i undersökningen och med verksamheter i branscher som teknik, miljö, hotell- och restaurang, lantbruk, handel och fjärrvärme.

¹ Viktigare lagar & förordningar inför halvårsskiftet 2006. Rapport från Regeringskansliet 2006.

² Inflation i företagsregler - ett hot mot konkurrenskraften. Rapport från SAF 1997.

³ Rapporten finns på www.nnr.se.

Ingen tidigare studie redovisar företagets totala regelkostnader.

Undersökningens genomförande och omfattning

Lagstiftningen bryts ner till åtgärder som företagen måste vidta.

Lagstiftningen som berör företag har olika syften, vilket innebär krav på företagen att vidta många olika former av åtgärder. Utgångspunkten har därför varit att bryta ner lagstiftningen i olika åtgärder eller händelser som företagen måste vidta för att uppfylla kraven i lagstiftningen.

NNR har genomfört undersökningen i flera steg. I ett första steg identifierade projektets experter den lagstiftning som berör företagen. Experterna identifierade därefter de väsentliga åtgärderna/händelserna som företagen måste vidta för att efterleva lagstiftningen. Exempel på konkreta åtgärder/händelser är bokföring, dokumentationskrav, kostnader relaterade till investeringar, kostnader för revision, upprättande av årsbokslut, betalda skatter, upprättande av ansökningar etc.

Viss lagstiftning berör naturligtvis alla företag, medan annan lagstiftning är mer branschspecifik. Mot denna bakgrund utarbetade konsultföretaget Arkitraven i samarbete med experterna ett företagsunikt frågeformulär, baserat på den lagstiftning som gäller för respektive företag. Frågeformuläret omfattade ca 25 sidor.

Endast kostnader som är en direkt följd av krav i lagstiftning.

I undersökningen ingår endast de kostnader företagen har som en direkt följd av krav i lagstiftning. Kollektivavtal är en konsekvens av svensk lagstiftning och i undersökningen ingår därför de delar av avtalen som medför betydande kostnader för företagen. Vidare omfattas endast de faktiska kostnader företaget haft för att efterleva kraven i lagstiftningen, alltså inga former av alternativkostnader. Tidsperioden för de uppskattade kostnaderna har varit år 2005. Investeringskostnader har tagits med i de fall de är relaterade till krav i lagstiftning och kostnaden har då fördelats med hänsyn till den ekonomiska livslängden på investeringen.

Det andra steget i undersökningen var sedan att genomföra företagsintervjuer med de utvalda företagen, i detta fall Anna Norbergs Buss. NNR skickade i förväg över det unika frågeformuläret till företagen och själva intervjun genomfördes med företrädare för företagsledningen.

Konsultföretaget Arkitraven har därefter sammanställt intervjudata från de intervjuer som genomfördes mellan april och juni 2006.

Definitioner

NNR har i fallstudierna valt att dela in företagens regelkostnader i tre olika typer. De tre typerna benämner vi och definierar vi på följande sätt:

- **Administrativa kostnader** till följd av krav på att upprätta, sammanställa, lagra eller skicka in information till myndigheter eller tredje part.
- **Materiella kostnader** till följd av krav som medför att de måste göra investeringar i anläggningar eller personal, anpassa produkter eller kostnader för att genomföra åtgärder som exempelvis rehabilitering eller åtgärder kopplade till arbetsmiljö.
- **Finansiella kostnader** till följd av krav på att betala skatter och avgifter.

Regelkostnader delas in i tre olika typer; administrativa, materiella och finansiella.

Vilken lagstiftning ingår?

Utgångspunkten har varit att identifiera företagens kostnader för de stora centrala lagarna, förordningarna och myndighetsföreskrifterna och som berör företagen på ett betydande sätt. Vi har lyft fram och frågat om de mest kostsamma reglerna på följande områden:

- Arbetsmarknadslagstiftningen
  - inklusive arbetsmiljö
- Miljölagstiftningen
- Skattelagstiftningen
  - inklusive årsredovisnings- och bokföringslagstiftning
- Branschlagstiftning som är relevant för det enskilda företaget

Anna Norbergs Buss, ett företagsexempel

Anna Norbergs Buss är ett gammalt familjeföretag i tredje generationen med rötter i början av 20-talet och med Sundsvall som bas för sin verksamhet. Idag har företaget 13 bussar och två garagedepåer varav den ena har verkstad där service och reparationer utförs.

Anna Norbergs Buss utför kollektivtrafik på entreprenad åt länstrafikbolag, kommuner och landsting i Västernorrland och Jämtland. Företagets verksamhet består även utav beställningstrafik, skolskjutsar, godstrafik samt uthyrning av fordon. Företaget har fyra delägare varav två, Kåge Lindström och Anna Karin Norberg, driver företaget. År 2005 omsatte företaget 13 miljoner och hade 15 årsanställda.

Anna Norbergs Buss har en total regelkostnad på ungefär 3,1 miljoner kronor, det vill säga ca 204 000 kronor per anställd och år. Kostnader för skatteområdet dominerar stort, men företaget har även betydande kostnader för upprätthållande av arbetstidregler samt administration och avgifter till följd av branschregler.

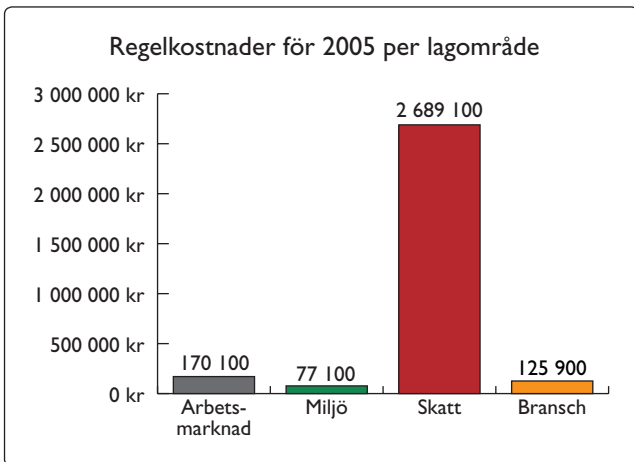
Kåge Lindström, VD för Anna Norbergs Buss och Anna-Karin Norberg, vice VD

Anna Norbergs Buss år 2005

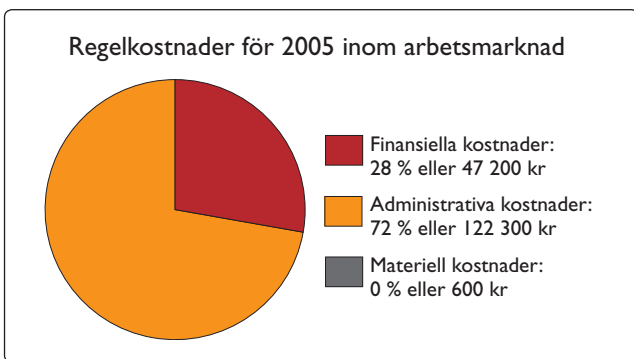
Nyckeltal 2005		Regelkostnader 2005	
Anställda	15 personer	Totala regelkostnad	3 062 000 kr
Omsättning	13 100 000 kr	... som % av omsättning	23 procent
Totala kostnader	13 000 000 kr	... som % av lönekostnad	57 procent
varav lönekostnader	5 412 000 kr	... per anställd	204 000 kr
varav regelkostnader	3 062 000 kr		

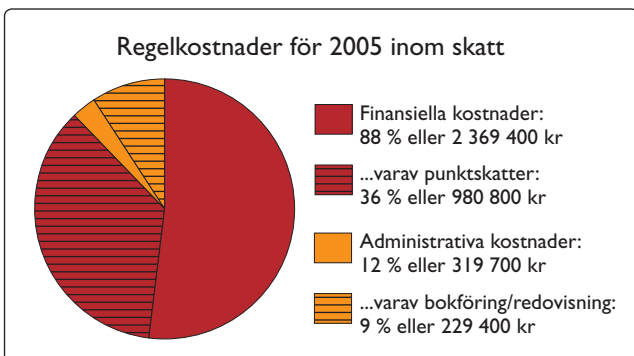
Anna Norbergs Buss regelkostnader

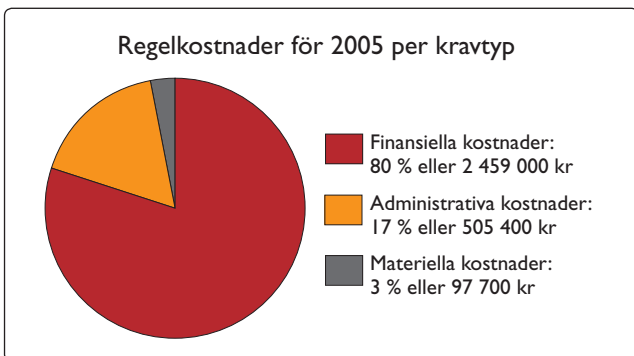
Diagrammet visar företagets regelkostnader år 2005 och hur de fördelar sig mellan olika områden.

Diagrammet visar hur regelkostnaderna inom arbetsmarknadsområdet fördelar sig på olika typer av regelkostnader.

Diagrammet visar hur regelkostnaderna inom skatteområdet fördelar sig på olika typer av regelkostnader. Bilden visar mycket tydligt att arbetsgivareavgifter och punktskatter utgör en mycket betydande kostnadspost för företaget.

Diagrammet visar fördelningen mellan olika typer av regelkostnader.

Några övergripande observationer

Anna Norbergs Buss lägger förhållandevis mycket tid och kostnader på kontroll av arbetstid vilket beror på mycket timanställd personal. Företagets kostnader på miljöområdet utgörs främst av avfallshantering. Skatteområdet betingar de i särklass högsta kostnaderna för företaget och domineras av arbetsgivareavgifter och punktskatter. Branschreglernas kostnader härleds främst till besiktning.

Regeladministration för svenska företag uppgår till ca 60 miljarder kronor per år.

Kostnaderna för svenska företag att bara administrera de statliga svenska reglerna har av OECD och NUTEK uppskattats uppgå till ca 60 miljarder kr per år, vilket enligt samma beräkning motsvarar ca 30 000 kr per anställd och år. Enligt NNRs beräkning av Anna Norbergs Buss totala regelkostnader, dvs även de materiella och finansiella kostnaderna, blir kostnaden för år 2005 ca 3,1 miljoner kr, vilket motsvarar 204 000 kr per anställd.

Vår undersökning visar alltså att det finns betydande kostnader utöver de administrativa kostnaderna som OECD-studien inte beaktar. Mot bakgrund av den hårda konkurrensen i branschen och det faktum att Anna Norbergs Buss omsättning och kostnader är näst intill lika stora, spelar de totala regelkostnaderna en stor roll för företagets lönsamhet. Utifrån företagets perspektiv är det därför relevant att beakta och därmed lyfta fram samtliga regelkostnader oavsett typ, eftersom de påverkar resultatet och konkurrenskraften. Det är positivt att regeringen mäter företagens administrativa kostnader men vår studie visar att fler frågor måste analyseras i samband med diskussioner om tillväxt och hur regelkostnaden påverkar företagen.

Tre frågor och tre svar om regelkostnaderna

Anna-Karin Norberg, Anna Norbergs Buss, Sundsvall

Anna Norbergs Buss har 15 helårsanställda (vilket innebär 22 personer). Företaget som verkar i tuff konkurrens i Västernorrland och Jämtland har en regelkostnad på 3,1 miljoner kr. Skatter och arbetsgivareavgifter utgör en stor del, men företaget har även höga regelkostnader för administreringen av arbetsstidsreglerna, personal på deltid, m.m. samt för besiktning och avfallshandling.

Blev du förvånad över att regelkostnaderna var så stora?

– Att det kostar och tar tid fanns nog i medvetandet, men att de var så stora, både i pengar och tid, förvånade mig.

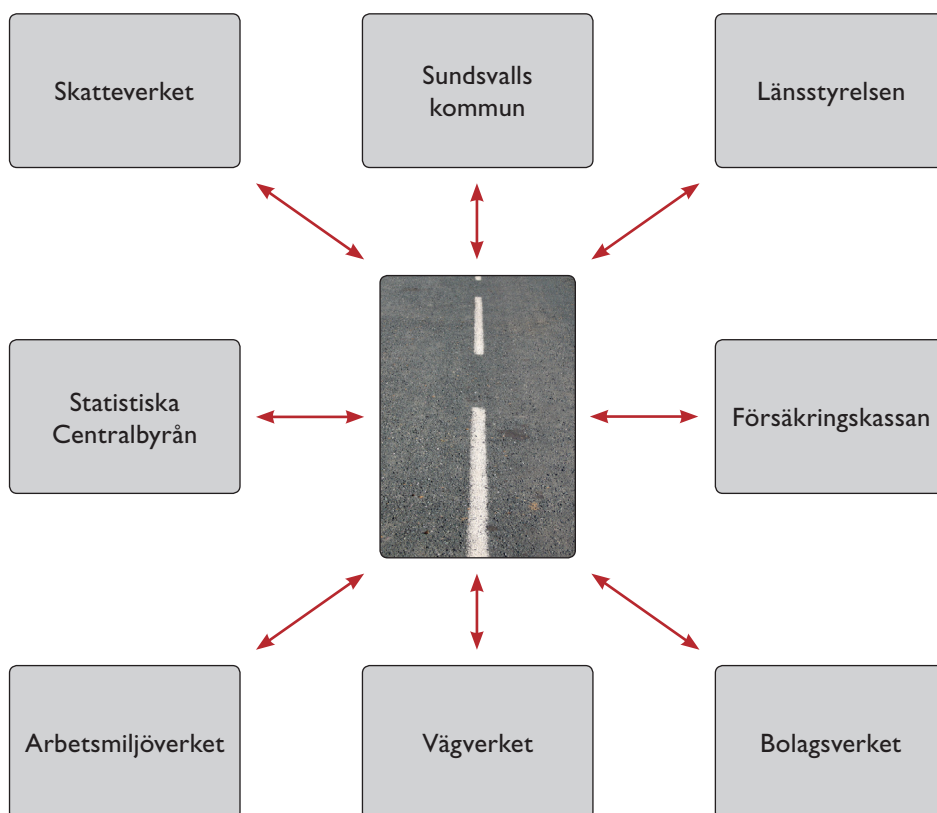
Vilken/vilka regel är mest betungande för dig?

– Mängden. Bl.a. arbetsstidsregler, skatt/moms och försäkringar.

Vad skulle du göra istället om du inte behövde lägga så mycket tid och resurser på regelarbete?

– Vara ute på fältet bland personal och kunder.

Vilka myndigheter styr företagets vardag

Figuren visar de myndigheter som Anna Norbergs Buss oftast kommer i kontakt med och som påverkar företagets verksamhet på ett betydande sätt.

Bättre företagsregler och tillväxt

NNRs kartläggning av Anna Norbergs Buss regelkostnader som presenterats i denna rapport och vår genomgång av de andra sex företagen visar att företagen har betydande kostnader till följd av olika krav som finns i lagstiftningen. Alla företag är unika och ägnar sig åt olika typer av verksamheter. De observationer vi gjort från kartläggningen av sju företag ger ett unikt underlag och indikationer om företagens regelkostnader, vilken typ av kostnader som dominerar och vad som i sammanhanget är stort och smått.

I Sverige har frågan om regelförenkling under lång tid funnits på den politiska agendan. Företagen har efterlyst förslag som medför enklare regler och även mer långtgående reformer som kan bidra till reell tillväxt och ökad sysselsättning. I Sverige har regeringen vidtagit ett antal positiva åtgärder för att förenkla för företagen, exempelvis att börja mäta den administrativa bördan. Företagen har dock ännu inte sett några resultat till följd av dessa mätningar, eftersom inga betydande förslag presenterats av regering och riksdag.

Inga betydande förslag om regelförenkling från regering och riksdag.

NNR kan med utgångspunkt från de intervjuer som genomförts konstatera att det finns betydande kostnader som inte är kopplade till den administrativa bördan. I samtliga fall som undersökts utgör de materiella och finansiella regelkostnaderna en betydligt större kostnad för företagen. Därtill finns det indirekta kostnader och effekter som NNR inte valt att ta med i denna kartläggning. De indirekta aspekterna medför sannolikt betydande effekter som dock är mycket svåra att kvantifiera. Ett exempel på indirekta effekter är att det i regelverken finns en politisk risk för företagen, se vidare rapporten⁴ ”Vågar företagare vara företagare?” för en utförligare diskussion om regler och risk.

NNR finner därför att diskussionen om regler, förenkling och näringslivsklimat måste genomsyras av en mycket större helhetssyn. Det krävs olika former av åtgärder och arbetet måste bedrivas på en bredare front med en klar och tydlig målsättning. NNR föreslår fyra konkreta åtgärder för bättre företagsregler.

⁴ Publicerades juli 2006, av Jonas Arnberg och Fredrik Bergstöm, HUI.

Fyra förslag för bättre företagsregler

1 Beräkna företagens totala regelkostnader

Beräkna företagens totala regelkostnader vid utformning av nya regler, det vill säga de finansiella, materiella och administrativa kostnaderna. Detta ger alla beslutsfattare ett mycket bättre beslutsunderlag och följaktligen bättre beslut i såväl riksdag, regering som på myndighetsnivå. Det är viktigt att förslagen leder till minsta möjliga kostnader för företagen.

2 Inför ett enhetligt regelverk för konsekvensanalyser

Inför ett enhetligt regelverk för konsekvensanalyser i Sverige som omfattar alla typer av regelgivare. Inför samtidigt en stoppmekanism i systemet i syfte att kunna stoppa regelförslag som har undermåliga konsekvensanalyser. Allt detta är nödvändigt för att i samband med olika regelförslag kunna bedöma om det finns en rimlig relation mellan kostnaderna för företagen och nyttan för samhället.

3 Regeringen måste vara mer pådrivande i EU

Regeringen måste vara mer pådrivande i EU när det gäller arbetet med konsekvensanalyser och regelförenklingsförslag. Detta har stor betydelse för vilka konsekvenser EU:s regler kommer att få för svenska företag. För att Sverige reellt ska kunna påverka i EU är det viktigt att regeringen gör konsekvensanalyser på nationell nivå av de förslag som presenteras av EU:s institutioner.

4 Genomför samråd tidigt

Genomför tidiga samråd med berörda parter för att diskutera olika alternativ. En tidig dialog kan utmynna i att parterna väljer att avstå från reglering. Om politikerna ändå väljer att reglera så är dialogen med berörda nödvändig för att finna en lösning som är anpassad efter sunda konkurrensvillkor och som inte hindrar företagens utveckling.

Medverkande i undersökningen

Anna Norbergs Buss
Kåge Lindström, VD
Anna-Karin Norberg, vVD

Näringslivets Regelnämnd
Jens Hedström, VD
Andrea Femrell, Sakkunnig
Tomas Lööv, Sakkunnig

Näringslivsexperter
Jens Karlsson, Företagarna Chefsjurist
Kerstin Nyqvist, Svenskt Näringsliv Skattejurist
Anna Tiberg, LRF Miljöjurist

Branschexpert
Lars Askelöf, Transportgruppen
Jan Arvidsson, Transportgruppen
Tommie Vesterlund, Svenska Bussbranschens Riksförbund

Konsultföretaget Arkitraven
Christian Rutz, Projektledare
Daniel Winqvist, Konsult

Näringslivets Regelnämnd

Näringslivets Regelnämnd NNR är en ideell förening. Föreningen har 13 näringslivsorganisationer som medlemmar. Dessa har 300 000 företag som medlemmar och praktiskt taget alla storleksklasser och branscher finns representerade. NNRs uppgift är att arbeta för färre och enklare företagsregler samt att minimera företagens uppgiftslämnande. Mer information om NNR finns på www.nnr.se.

Näringslivets Regelnämnd

Näringslivets Regelnämnd NNR är en ideell förening. Föreningen har 13 näringslivsorganisationer som medlemmar. Dessa har 300 000 företag som medlemmar och praktiskt taget alla storleksklasser och branscher finns representerade. NNRs uppgift är att arbeta för färre och enklare företagsregler samt att minimera företagens uppgiftslämnande. Mer information om NNR finns på www.nnr.se.

Näringslivets Regelnämnd
Box 55695
102 15 Stockholm
Telefon: 08-762 70 90
E-post: info@nnr.se
Hemsida: www.nnr.se